

Agid da lavur «Il rapport da planisaziun»

In agid da lavur per scriver il rapport davart las planisaziuns d'utilisaziun communalas.

Quest agid da lavur è in sustegn per scriver in rapport da planisaziun. El As mussa co estructurar in tal rapport, tge ch'el cuntegna e nua che Vus chattais models nizzaivels. Vus survegnis ina survista da las basas legalas ed intervegnis tge dumondas ch'èn da sclerir e tge publicaziuns ch'èn gidaivlas.

Amt für Raumentwicklung
Uffizi per il svilup dal territori
Ufficio per lo sviluppo del territorio

Cuntegn

- 03 | 1. Remartgas principialas
- 05 | 2. La structura generala – disposiziun e cuntegn
- 06 | 3. La part principala – l'element essenzial dal rapport
- 09| 4. L'annexa – detagls per expertas ed experts
- 10| 5. Il fundament – basas legalas
- 14| 6. Co auters fan – funtaunas cuntinuantas

Remartga: Per ina buna legibladad han ins desistì en quest agid da lavur da la furma feminina. Pledentadas èn sa chapescha adina tuttas duas schlattainas.

L'editur

Herausgeber

Uffizi per il svilup dal territori (UST)

Grabenstrasse 1, 7000 Cuir

tel. 081 257 23 23

info@are.gr.ch

Document online sut

www.are.gr.ch

zercladur 2018

1. Remartgas principialas

Il rapport da planisaziun cuntegna ils princips da la planisaziun locala. El motivescha las decisiuns en connex cun ils cuntegns e la procedura. El numna ils aspects resguardads, documentescha la consideraziun dals interess e mussa co che la coordinaziun ha vesi ora.

Tut las ponderaziuns, da l'analisa oriunda da las infurmaziuns da partenza fin a las finamiras politicas, vegnan integradas en il rapport da planisaziun, per che tut las persunas participadas possian suandar las decisiuns prendidas en la lescha da construcziun ed en ils plans. Per l'elavuraziun d'in rapport da planisaziun exista ina basa legala.

Pertge in rapport da planisaziun?

Il rapport da planisaziun demussa ch'ils plans correspondent a las finamiras ed als princips da la planisaziun dal territori, da la legislaziun federala e dal plan directiv chantunal.

Il rapport da planisaziun ha da princip l'incumbensa da preschentar las soluziuns tschernidas cun relaschar ed approvar planisaziuns localas e da responder a las «dumondas che vegnan probablamain tschentadas». Las intenziuns ed ils connexs vegnan preschentads a moda chapibla e suandabla.

Ina motivaziun objectiva da la soluziun optimala tschernida dat confidenza da vart da la populaziun ed augmenta l'acceptanza d'in project da planisaziun. Il rapport cuntegna era soluziuns alternativas betg pli resguardadas e las consideraziuns correspondentas.

Plans descritti a moda chapibla e suandabla na datan betg mo confidenza, mabain èn era pli facils da realisar.

Tar dumondas d'interpretaziun en il rom da la procedura per la permissiun da construcziun presta in rapport da planisaziun scrit bain servetschs prezios. El permetta numnadamain da suandar e chapir pli tard las soluziuns tschernidas.

Davart tge rapporta el?

Il rapport da planisaziun preschenta ils cuntegns centrals da modificaziuns dal plan d'utilisaziun e motivescha decisiuns tschernidas. El rapporta cunzunt davart:

- › la realisaziun da las finamiras e dals princips da la planisaziun dal territori
- › la relaziun cun il svilup persistent da la vischnanca
- › l'armonisaziun cun ils plans sectorials e concepts da la Confederaziun
- › il resguard e la realisaziun da la planisaziun directiva en la planisaziun d'utilisaziun
- › l'armonisaziun da la planisaziun cun la planisaziun da las vischnancas vischinas e da la regiun
- › l'integraziun da la planisaziun en ulteriuras incumbensas e finamiras da la vischnanca (p.ex. meglieraziun, posiziunament da la vischnanca, structura economica, projects actuals u planisads)
- › il resguard da la legislaziun specifica da Confederaziun e Chantun (en connex cun la protecziun cunter la canera, il mantegniment da l'aria pura, la lescha dal traffic sin via, etc.)
- › ils resultats dal proceder da participaziun
- › problems averts ch'ins po eventualmain prender per mauns en ina proxima fasa.

Tge impurtanza ha el?

Il rapport da planisaziun è ina part integrala da tut ils plans d'utilisaziun che vegnan suttamess a l'approvaziun.

Tgeninas èn las basas legalas?

La basa per il rapport da planisaziun è l'art. 47 da l'Ordinaziun davart la planisaziun dal territori (OPT) «Infurmaziun da l'autorità chantunala d'approvaziun». Chapitel 5 da quest agid da lavur fa attent a l'art. 3 OPT («Consideraziun dals interess») e l'art. 47 OPT sco er ad ulteriuras basas legalas impurtantas.

1. Remartgas principialas

Co vegn el elavurà?

Il rapport resguarda l'eterogenitad dal public en mira (persunas pertutgadas e participadas, autoritads, expertas ed experts). Plinavant vegn fatg ina differenza tranter la versiun concisa per la populaziun (p.ex. messadi da votaziun), la part principala per l'autorità communal e l'autorità d'approvaziun e l'annexa cun detagls per expertas ed experts.

Il rapport sa drizza tenor l'importanza da la planisaziun d'utilisaziun. En cas da revisiuns parzialas poi esser nunnecessari da tractar tut ils chapitels. Ponderaziuns principialas vegnan però fatgas en tut ils cas. Texts en ina lingua bain chapibla vegnan legids plitost. Enumeraziuns megliereschan la legibladad. Meds grafics (skizzas, detagls da plans, fotografias u graficas) accentueschan e sustegnan il text.

Sch'il rapport vegn scrit e cumpletta pass per pass parallelamain cun las lavurs da planisaziun, è quai pli effizient e pussibilitescha a medem temp ina survista actuala dal process da planisaziun (funziun da controlling). Per la consultaziun d'uffizis en connex cun examinaziuns preliminaras ed approvaziuns vegnan producidas datotecas da Word u PDF per il Chantun.

L'incumbensadra è la purtadra da la planisaziun, en la gronda part dals cas la vischnanca. Ella suttascriva il rapport da planisaziun. En l'impressum vegnan numnadas l'incumbensadra, l'autur, per ordinari è quai il planisader incumbensà, la data ed il spazi da temp.

2. La structura generala – disposiziun e cuntegn

La structura generala

Il rapport da planisaziun usità ha trais parts: resumaziun, part principala ed annexa.

Resumaziun

- › buna survista per il lectur spert
- › fa senn mo tar revisiuns pli grondas (rapports da planisaziun da passa 15 paginas)
- › maximal 4 paginas

Part principala

- › part detagliada (structura e cuntegn vesair chapitel 3 Part principala)
- › preschentaziun suandabla da las ponderaziuns en connex cun la planisaziun

Annexa u materialias

Tut tenor basegn resp. dimensiun da las lavurs da planisaziun:

- › glista da controlla plan directiv
- › program d'avertura da la vischnanca
- › model directiv dal territori communal (MTC)
- › rapports dad experts
- › retschertgas ed enquistas

Formular cleramain – scriver a moda chapibla – visualisar

Ils rapports da planisaziun na sa distinguan betg dad auters texts: tge che vegn ditg, è impurtant. Co ch'i vegn ditg, è decisiv per l'acceptanza. In maletg u ina skizza din savens dapli che bliers plets. Buns rapports

- › pon vegnir legids senza retardaments
- › visualiseschan il tema
- › pon vegnir chapids ed acceptads senza sforzs exagerads
- › vegnan realisads là nua che l'intenziun è avant maun

3. La part principala – l'element essenzial dal rapport

La structura suandanta correspunda en sia disposiziun al model da Word ch'ins po telechargiar sut www.are.gr.ch. Empè da structurar ils chapitels en plan da zonas, plan da furmaziun general, plan d'avertura general e lescha da construcziun èsi pussai-vel da crear in urden tematic.

Sut mintga chapitel datti ina curta descripciun dal cuntegn dals singuls chapitels. Tar revisiuns parzialas basta tut tenor incumbensa in rapport curt. Almain ils chapitels «Motiv», «General» e «Basas» duessan però vegnir inclus.

Motiv

- › situaziun avant la revisiun
- › Pertge vegn revedida la planisaziun d'utilisaziun?
- › program da revisiun, stadi da las basas, analisa da conflicts, conclus da regenza precedents
- › Tge vegn cuntanschì cun la planisaziun d'utilisaziun revedida?

General

Organisaziun dal purtader da la planisaziun

- › organigram u descripciun da l'organisaziun da la planisaziun: suprastanza communal, cumissiun da planisaziun, planisaders dal territori, gruppas da lavur, experts, etc.

Andament da la planisaziun

- › protocollar l'andament da la planisaziun (p.ex. cumenzament da las lavurs, sedutas impurtantas, consultaziuns, orientaziuns, examinaziun preliminar exposiziun publica, conclus da la vischnanca, approvaziun)
- › mussa co che ha vesì ora la coordinaziun

Participaziun da la populaziun

- › Co è vegnida infurmada la populaziun?
- › eventualas enquistas

Examinaziun preliminar

- › Tge puncts da l'examinaziun preliminar èn vegnids/n'èn betg vegnids realisads? Pertge?
- › ev. enumeraziun u tabella

Exposiziun publica

- › Tge è vegnì midà tenor giavischs u propostas? Ev. era numnar giavischs betg resguardads.
- › Co èn vegnidas taxadas e consideradas las differents pretendiuns envers il territori?

Radunanza communal/votaziun a l'urna

- › Tge è sa midà pervia da la radunanza communal u la votaziun a l'urna?

Basas

La glista suandanta è fitg generala. Constataziuns davart las basas vegnan fatgas tut tenor il motiv da la revisiun parziala u totala.

Concepts u plans sectorials da la Confederaziun

- › far ina glista dals concepts e plans sectorials impurtants per la revisiun

Planisaziun directiva

- › far ina glista dals plans directivs relevants per la revisiun (plan directiv chantunal, plans directivs regiunals/temas dal plan directiv)
- › mussar las premissas, la relaziun, l'accordanza e la realisaziun

Planisaziun d'utilisaziun cun vigur legala

- › far ina glista cun ils meds da planisaziun

Persistenza

- › agenda locala 21

3. La part principala – l'element essenzial dal rapport

Model directiv dal territori communal (MTC)

- › resumaziun dals cuntegns essenzials dal MTC
- › MTC separà

Survista da la capaciad da zonas da construcziun (CZC)/survista dal stadi da la surbajegiada, d'avertura e da la madiranza da construcziun (SAM) e reservas d'utilisaziun (RU)

- › tabellas concisas; plans e rapports en ina mappa separada

Inventaris (p.ex. natira e cuntrada, abitadi)

- › curta resumaziun e renviament ad inventaris detagliads
- › data e stadi dals inventaris
- › inventaris separads u en l'annexa

Agricultura

- › evaluaziun dals manaschis agriculs (gudogn primar, gudogn secundar, manaschis senza successiun, structura dals manaschis, basegn da lieus per construir stallas)

Gnaud

- › enumerar ils cuntegns dal plan dal svilup da gnaud essenzials per la revisiun
- › determinar il gnaud (proceder: tgi, cura, gia en vigur legala?)
- › lingias da contura dal gnaud

Zonas da privel

- › metodos per determinar privels entaifer ils secturs da registraziun (tgi, cura, gia en vigur legala?)

Aua sutterrana ed aua da funtauna sco era auas da surfatscha

- › Tgi ha determinà las zonas da protecziun? Cura?
- › plans e rapport dal geolog separà u en l'annexa

Basas legalas

- › mo enumerar, sch'ina legislaziun specifica vegn applitgada

Ulteriuras basas

- › projects
- › rapports ecologics
- › cataster: canera, deponias veglias/surfatschas suspectusas, ristga/rapports concis tenor l'Ordinaziun davart incaps relevants (OPIR)
- › cataster d'emissiuns e plans da mesiras tenor l'Ordinaziun per mantegnair l'aria pura
- › plans generals d'allontanament d'aua tenor l'Ordinaziun davart la protecziun da las auas
- › catalog da revisiun

Co vegnan structurads ils temas?

Punct da partenza

- › descripciun dal stadi actual ed indicaziun dals basegns (Per tge vai?)
- › evaluaziun dals interess (Tge interess publics e privats vegnan tangads?)

Consideraziun

- › descripciun da las soluziuns optimalas (Tge variantas existan?)
- › stimaziun da las consequenzas (Tge avantatgs e dischavantatgs datti per il territori?)
- › valitaziun da las variantas e dals interess vicendaivels (Tge variantas èn plitost adattadas, tge interess èn da priorisar?)

Decisiun

- › conclusiun (Per tge varianta èn ins sa decis e pertge?); ev. descripciun da las consequenzas (Tge pass consecutivs supplementars èn necessaris?)

3. La part principala – l'element essenzial dal rapport

Lescha da construcziun

General

- › structura e sistematica
- › render attent ad in'eventuala legislaziun specifica

Thema X

- › Tut tenor il cuntegn da la revisiun da la lescha da construcziun gidan explicaziuns da las singulas disposiziuns resp. dals temas.

Plan da zonas

General

- › concepts da planisaziun, ev. dividids tenor tschertas unitads territorialas
- › Co vegn tegnì quint al lieu concret da l'adattaziun dal terren e da la cuntrada sco era dal svilup territorial intendì?

Grondezza da las zonas da construcziun

- › populaziun, activitad da construir
- › basegn da zonas da construcziun per ils proxims 15 onns (calculaziun da la grondezza da las zonas da construcziun sin basa da la survista CZC e da las survistas SAM e RU)
- › Co vegnan reservas d'utilisaziun realisadas en il territori per gronda part gia surbajegià?
- › disponibilitad dal terren da construcziun, mesiras prendidas per promover la disponibilitad
- › mussar co che la planisaziun tegna quint da l'incumbensa d'utilisar il terren a moda economica

Thema X / Zona X

- › Tut tenor il cuntegn da planisaziun pudessi gidar da estructurar las explicaziuns tenor tema u tenor zona.

Plan da concepziun general

General

- › Il rapport explitgescha las intenziuns da concepir e sviluppar l'abitadi e la cuntrada. En pli preschenta el las mesiras che vegnan a garantir la qualidad d'abitar en ils quartiers.

Tema X / Territori X

- › Questa part explitgescha l'intenziun da la concepziun tenor temas specifics. Ina structuraziun tenor territoris è medemamain pussaivla.

Plan d'avertura general

General

- › Il concept d'avertura general vegn explitgà, ev. structurà tenor tschertas unitads territorialas.
- › La relaziun cun il program d'avertura e cun las datas da basa vegn explitgada.

Tema X / Territori X

- › La planisaziun da l'avertura po vegnir structurada tenor territoris u tenor temas.

Consequenzas per l'ambient, l'economia e la societad

Dal sector ambient pon en emprima lingia esser relevants ils suandants temas:

- › protecziun da las auas
- › rument, deponia, deponias veglias
- › protecziun dal terren
- › protecziun cunter la canera
- › mantegniment da l'aria pura
- › protecziun cunter irradiaziuns nunionisantas
- › protecziun cunter catastrofas

Conclusiun

- › validaziun dals resultats, perspectives per l'avegnir
- › mussar tge ch'è da resguardar durant l'execuziun da la planisaziun.

4. L'annexa – cuntegna detagls per expertas ed experts

Glista da controlla plan directiv

Las determinaziuns en il plan directiv èn liantas per las autoritads. Las planisaziuns localas correspundan a la planisaziun directiva (art. 2, Lescha federala davart la planisaziun dal territori, LPT). La glista da controlla che l'Uffizi per il svilup dal territori (UST) metta a disposiziun sut www.are.gr.ch enumerescha ils singuls temas dal plan directiv chantunal. Cun questa glista da controlla documentescha la vischnanca ils temas relevants per la revisiun intendida. Il plan directiv po vegnir consultà sut www.are.gr.ch ubain sut www.richtplan.gr.ch. Ins po era retrair el tar l'UST.

Program d'avertura da la vischnanca

Las zonas da construcziun vegnan avertas fin il termin previs en il program d'avertura (art. 19 al 2 LPT). Las vischnancas mussan pia, cura ch'ellas vulan realisar l'infrastructura d'avertura. Il program d'avertura mussa a l'autorità d'approvaziun, cura ch'igl è quintà da realisar ils objects inditgads tenor il plan d'avertura general. Ina tabella da model correspondentia po vegnir telechargiada sut www.are.gr.ch.

Model directiv dal territori communal (MTC)

Tenor il plan directiv chantunal ston las vischnancas elavurar in model directiv dal territori communal sco basa per la planisaziun d'utilisaziun che definescha las finamiras, strategias e mesiras da realisaziun per promover in svilup architectonic da l'abitadi a l'intern d'auta valur e renovaziuns da l'abitadi (cf. chap. 5.1.2 «Instrucziuns d'agir» dal plan directiv chantunal). Il MTC vegn agiuntà al rapport da planisaziun.

Retschertgas

Tut tenor l'incumbensa da planisaziun poi esser raschunaivel da far retschertgas. Per stgargiar la part principala dal rapport da planisaziun vegnan ils resultats detagliads menziunads en l'annexa u cumpilads sco materialias.

Rapports spezial

Tut tenor intersecziuns e basas disponiblas èn necessaris scleriments supplementars per ina planisaziun adequata (p.ex. canera, radiaziun, scleriments idrogeologics, deponias veglias, cartaziuns da la vegetaziun). Ils resultats vegnan agiuntads al rapport da planisaziun (materialias).

5. Il fundament – basas legalas

Ordinaziun davart la planisaziun dal territori (OPT)

Art. 3 Consideraziun dals interess

- ¹ Sche las autoritads han libertads d'agir per ademplir e per coordinar las incumbensas che han in effect sin il territori, tegnan ellas quint dals differents interess, e quai cun:
 - a. eruir ils interess pertutgads;
 - b. giuditgar quests interess resguardond la compatibilitad cun il svilup dal territori giavischà e resguardond las consequenzas pussaivlas;
 - c. resguardar quests interess il meglier pussaivel en la decisiun, sa basond sin il giudicament.
- ² Ellas preschantan la consideraziun dals interess en la motivaziun da lur conclus.

Art. 47 Infurmaziun da l'autorità chantunala d'approvaziun

- ¹ L'autorità che decretescha ils plans d'utilisaziun infurmescha l'autorità chantunala d'approvaziun (art. 26 al. 1 LPT), co ch'ils plans d'utilisaziun resguardan las finamiras ed ils princips da la planisaziun dal territori (art. 1 e 3 LPT), las propostas da la populaziun (art. 4 al. 2 LPT), ils plans sectorials ed ils concepts da la Confederaziun (art. 13 LPT) ed il plan directiv (art. 8 LPT) e co ch'els tegnan quint da l'ulteriur dretg federal, en spezial da la legislaziun davart la protecziun da l'ambient.
- ² En spezial preschenta ella, tge reservas d'utilisaziun ch'existan en las zonas da construcziun existentas e tge mesiras necessarias che vegnan prendidas en tge successiun per mobilisar questas reservas u per surbajegiar las surfatschas tenor la destinaziun da la zona.

Consideraziun dals interess

En il rom da la planisaziun d'utilisaziun èsi normal ch'i dat finamiras divergentas ed interess variads da tut las varts (p.ex. svilup da l'abitadi a l'intern vs. ISOS). Indispensabla è ina consideraziun cumplexsiva dals interess che resguarda e valitescha tut ils interess legals e factics e ponderescha lur avantatgs e dischavantatgs. La consideraziun dals interess succeda en trais pass da ponderaziun:

Eruir ils interess

Igl emprim ston ils interess tangads vegnir eruids a maun d'ina survista. Agid porschan las finamiras ed ils princips da planisaziun da la LPT (art. 1 e 3). Da resguardar èn tranter auter las pretensiuns da la publicitad e dals pertutgads. Ma er ils interess publics ordaifer la planisaziun dal territori ston vegnir considerads (p.ex. finanzas publicas).

Valitar ils interess

Cun il proxim pass vegnan giuditgads e validads ils interess eruids (Tge vegn pussibilità, tge vegn impedì?). Per la consideraziun giogan era premissas legalas da la Constituziun e leschas (p.ex. la Lescha federala davart la protecziun da la natira e da la patria) ina rolla impurtanta.

Considerar ils interess

En in terz pass vai per ponderar ils avantatgs, dischavantatgs e las prioritads dals differents interess. Ils interess eruids e validads duain a la fin esser ina basa cumplexsiva per ina decisiun. Ils interess impurtants duain a la fin avair in effect uschè cumplexsiv sco pussaivel. Il pass da consideraziun na pretenda però betg exnum in cumpromiss equilibrant. Igl è imaginabel da priorisar in interess e da metter enavos in auter. Avant che prender ina decisiun definitiva ston adina anc vegnir examinadas alternativas. Ils resultats da la consideraziun vegnan fixads en singuls plans (p.ex. plan d'utilisaziun; cf. chap. II «Interessenabwägung» da la prefaziun dal «Praxiskommentar RPG: Nutzungsplanung» (2016) da la VLP/ASPAN).

L'andament ed il resultat da la consideraziun dals interess vegnan explitgads en il rapport da planisaziun. El inditgescha ils interess ch'èn vegnids resguardads en la consideraziun e mussa a moda suandabla co ch'il resultat da la consideraziun dals interess è vegnì obtegnì (cf. era la chascha sin pagina 7).

5. Il fundament – basas legalas

Lescha federala davart la planisaziun dal territori (LPT)

Art. 1 Finamiras

- ¹ La Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas procuran ch'il terren vegnia utilisà cun mesira e ch'il territori da construcziun vegnia separà dal territori betg surbajegiabel. Els accordeschan ina cun l'otra lur activitads che han in effect sin il territori e realiseschan in urden da la colonisaziun che sa drizza tenor il svilup dal pajais che vegn giavischà. En quest connex resguardan els las relaziuns natiralas sco er ils basegns da la populaziun e da l'economia.
- ² Cun mesiras da la planisaziun dal territori sustegnan els en spezial las stentas:
- a. da proteger las basas da viver natiralas sco il terren, l'aria, l'aua, il gaud e la cuntrada;
 - a^{bis}. da diriger il svilup da l'abitadi vers l'intern, resguardond ina qualitat d'abitar adequata;
 - b. da stgaffir abitadis cumpacts;
 - b^{bis}. da stgaffir e da mantegnair las premissas territorialas per l'economia;
 - c. da promover la vita sociala, economica e culturala en las singulas regiuns e da s'engaschar per ina decentralisaziun adequata da la colonisaziun e da l'economia;
 - d. da garantir che la Svizra haja ina basa da provediment suffizienta;
 - e. da garantir la defensiun generala.
- d. vegnir conservadas cuntradas quasinatiralas e territoris da recreaziun;
- e. ils guauds pudair ademplir lur funcziuns.
- ³ Ils abitadis ston vegnir concepids tenor ils basegns da la populaziun, e lur extensiun sto vegnir limitada. En spezial duain:
- a. ils lieus d'abitar e da lavur vegnir repartids en moda cunvegna e vegnir planisads prioritarmain en territoris ch'èn accessibels adequatmain er cun meds da transport publics;
 - a^{bis}. vegnir prendidas mesiras per utilizar meglier las surfatschas nunduvradas u sutduvradas en zonas da construcziun sco er las pussaivladads da densifitgar la surfatscha d'abitadi;
 - b. zonas d'abitar vegnir schanegiadas uschè bain sco pussaivel d'influenzas nuschaivlas u mules-tusas sco impestaziun da l'aria, canera e vibraziuns;
 - c. vegnir mantegnidas u stgaffidas vias da velos e sendas da peduns;
 - d. esser garantidas premissas favuraivlas per il provediment cun rauba e cun servetschs;
 - e. ils abitadis cuntegnair bleras surfatschas verdas e bostgs.
- ⁴ FPer ils edifizis e stabiliments publics e ch'èn d'interess public ston vegnir determinads lieus adequats. En spezial duain:
- a. vegnir resguardads basegns regiunals e vegnir eliminadas inegalitads disturbantas;
 - b. implants sco scolas, indrizs da temp liber u servetschs publics esser bain cuntanschibels per la populaziun;
 - c. consequenzas negativas per la basa da viver natirala, per la populaziun e per l'economia vegnir evitadas u minimisadas tut en tut.

Art. 3 Principis da planisaziun

- ¹ Las autoritads incaricadas cun lavurs da planisaziun observan ils suandants principis.
- ² La cuntrada sto vegnir schanegiada. En spezial duain:
- a. star a disposiziun a l'agricultura avunda surfatschas cultivablas adattadas, en spezial surfatschas cun culturas alternantas;
 - b. abitadis, edifizis e stabiliments s'integrar en la cuntrada;
 - c. vegnir tegnidas avertas las rivas dals lais e dals flums e vegnir facilitads l'access public e l'utilisaziun publica;

5. . Il fundament – basas legalas

Art. 4 Infurmaziun e cooperaziun

- ¹ Las autoritads incaricadas cun incumbensas da planisaziun infurmeschan la populaziun davart las finamiras e l'andament da las planisaziuns tenor questa lescha.
- ² Ellas procuran che la populaziun possa cooperar en moda adeguata a planisaziuns.
- ³ Ils plans tenor questa lescha èn publics.

Art. 8 Cuntegn minimal dals plans directivs

- ¹ Mintga chantun fa in plan directiv che fixescha almain:
 - a. il svilup previs da ses territori;
 - b. co che las activitads che han in effect sin il territori vegnan coordinadas ina cun l'autra en vista al svilup giavischè;
 - c. l'urari ed ils meds ch'èn previs per ademplir las incumbensas.
- ² Projects cun effects considerabels sin il territori e sin l'ambient ston avoir ina basa en il plan directiv.

Art. 8a Cuntegn dal plan directiv en il sector da l'abitadi

- ¹ En il sector da l'abitadi fixescha il plan directiv en spezial il suandant:
 - a. la dimensiun totala da la surfatscha d'abitadi, la repartiziun da tala en il chantun e la moda e maniera da coordinar lur engrondiment sin plaun regiunal;
 - b. la coordinaziun da l'abitadi cun il traffic sco er la garanzia d'ina accessibladad raziunala che permetta da spargnar surfatschas;
 - c. la moda e maniera d'effectuar in svilup da l'abitadi d'auta qualitat vers l'intern;
 - d. la moda e maniera da garantir che las zonas da construcziun correspundian a las pretensiuns da l'artitgel 15;
 - e.
 - e. la moda e maniera da rinforzar la renovaziun da l'abitadi.

Art. 13 Concepts e plans sectorials

- ¹ La Confederaziun elavura las basas per pudair ademplir sias incumbensas che han in effect sin il territori; ella fa ils concepts ed ils plans sectorials necessaris ed als accordescha in cun l'auter.
- ² Ella collavura cun ils chantuns ed als renda enconus-chent a temp ses concepts, ses plans sectorials e ses projects da construcziun.

5. Il fundament – basas legalas

Art. 15 Zonas da construcziun

- ¹ Las zonas da construcziun ston vegnir determinadas uschia, ch'ellas correspundan al basegn probabel per 15 onns.
- ² Zonas da construcziun surdimensionadas ston vegnir reducidas.
- ³ La situaziun e la grondezza da las zonas da construcziun ston vegnir coordinadas sin plaun intercommunal, observond las finamiras ed ils principis da la planisaziun dal territori. En spezial ston vegnir mantegnidas las surfatschas cun culturas alternantas e schanegiadas la natira e la cuntrada.
- ⁴ Da nov po terren vegnir attribuì a la zona da construcziun:
 - a. sch'el è adattà per vegnir surbajegià;
 - b. sch'el vegn probablamain duvrà, rendì accessibel e surbajegià entaifer 15 onns, er en cas che las reservas d'utilisaziun internas en las zonas da construcziun existentas vegnan mobilisadas en moda consequenta;
 - c. sche l'attribuziun na fragmentescha betg las surfatschas cultivablas;
 - d. sche la disponibladad dal terren è garantida sin plaun giuridic;
 - e
 - e. sche l'attribuziun permetta da realisar il plan directiv.
- ⁵ La Confederaziun ed ils chantuns elavuran ensemen directivas tecnicas per l'attribuziun da terren a las zonas da construcziun, cunzunt per la calculaziun dal basegn da zonas da construcziun.

Art. 15a Promoziun da la disponibladad da terren da construcziun

- ¹ En collavuraziun cun las vischnancas prendan ils chantuns las mesiras ch'èn necessarias per che las zonas da construcziun vegnian utilizadas tenor lur destinaziun, en spezial mesiras dal dretg funsil sco regruppaments dal terren (art. 20).
- ² Il dretg chantunal prevesa che l'autorità competenta po fixar in termin per surbajegiar in bain immobigliar, sche l'interess public giustifitgescha quai, e ch'ella po ordinar tschertas mesiras, sch'il termin scada senza ch'il bain immobigliar saja vegnì surbajegià.

Art. 26 Approvaziun dals plans d'utilisaziun tras in'autorità chantunala

- ¹ In'autorità chantunala approvescha ils plans d'utilisaziun e lur adattaziuns.
- ² Ella examinescha, sche quels correspundan als plans directivs chantunals ch'èn approvads dal Cussegl federal.
- ³ Sch'ils plans d'utilisaziun èn vegnids approvads da l'autorità chantunala, daventan els liants.

6. Co auters fan – funtaunas cuntinuantas

Las publicaziuns sutvart pon vegnir consultadas en l'internet e telechiargiadas per il diever personal (www.ave.gr.ch).

Agids da lavur per scriver il rapport da planisaziun

- › rapport tenor l'art. 47 OPT, agid da lavur per scriver il rapport davart la planisaziun d'utilisaziun, Uffizi per vischnancas e l'organisaziun dal territori dal chantun da Berna, zercladur 2016
- › glista da controlla, agiunta a Arbeitshilfen für die Ortsplanung AHOP «Rapport tenor l'art. 47 OPT», Uffizi per vischnancas e l'organisaziun dal territori dal chantun da Berna, zercladur 2016
- › glista da controlla per il rapport explicativ tenor l'art. 47 OPT, Uffizi per il svilup dal territori dal chantun da Turitg, fanadur 2017

Agids da lavur per il program d'avertura

- › Agid da lavur per la planisaziun locala: indicaziuns e metodos per il relasch d'in program d'avertura, Uffizi per vischnancas e l'organisaziun dal territori dal chantun da Berna, settember 1996

Tips generals

- › Tips co scriver a moda chapibla e structurada (tenor il manual da scriver messadis dal Cussegl federal, p. 25 ss.), Chanzlia federala, 2003

PP
7001 Cuirá

